

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

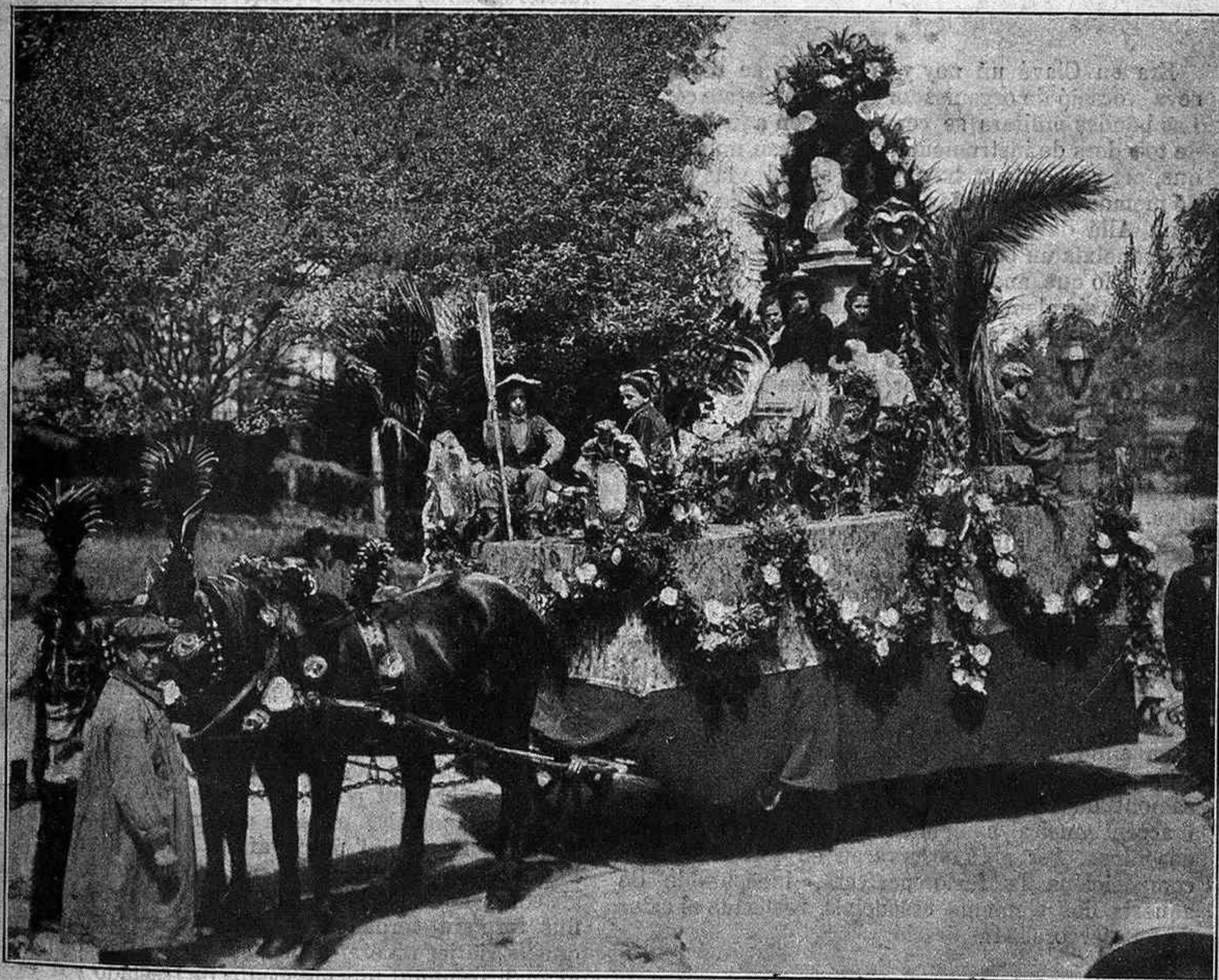
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

LA FESTA DEL DIUMENGE
HOMENATGE AL GRAN CLAVÉ

Carro alegòrich que figurava en la manifestació popular.

CRONICA

CLAVÉ té la seva estatua. Clavé té dos lpidas: una en la casa ahont va naixer: un' altra en la casa ahont va morir.

Pero ja ni l' una ni l' altra casa son las mateixas que reculliren el seu primer al de vida y 'l seu últim sospir. Las casas vellas anaren  terra essent substituhidas per altras de novas. Caurn també temps  venir las novas, y las que las substituhei-xin se consideraran honradas ostentant  manera de condecoració gloriosa, las lpidas commemorati-vas del naixement y de la mort del insigne músich-poeta, creador de la institució coral.

Nasqué Clavé al carrer Ample en la casa-palau del Comte de Santa Coloma: n edifici vell y destar-talat, de parets torradas y grans rfechs de taulada, que 'l recordo encare com si l' estigués vejent. Els baixos del aristocrtich y atropellat casalot estavan destinats  magatzém de fusta, y all tenia la seva ocupació 'l pare de 'n Clavé, qu' era serrador.

Posteriorment fou adquirit l' edifici per D. Ma-nuel Girona, y se 'n feu la seva casa, que ocupa tota la illa ab fatxada als carrers Ample y de la Merc y  la Plassa del Duch de Medinaceli. Poch temps des-prs de la mort de 'n Josepet, D. Manuel, qu' en mitj de sos trfechs y negocis, tenia espurneigs de tendresa y rasgos de bon barceloní, man colocar una lpida expressiva de que all havia nascut en Joseph Anselm Clavé.

Un pobre romántich que morí opulent de gloria, y que sapigu guanyarse la millor fortuna de totas: l' admiració de tot un poble.

*
* *

Era en Clavé un noy y ja llavoras se revel la seva vocació de organisador de las societats corals. Las bandas militars se componian en aquell temps de tocadors de instruments que no eran músichs, y que, per consegüent, havian de apendre las pessas de memoria, per tandas primer, y després en conjunt. All davant de las reixas de las Dressanas permaneixia un baillet escoltant als tocadors. Se 'n enduya lo que anavan aprenent, y tot seguit ho en-senyava als dems xicots. De manera que de totas las pessas novas se 'n feyan simultàneament dos ensaigs, l' un dintre del quartel; l' altre al carrer.

Y quan el músich major, ja apresada la pessa, sor-tia tot ufans ab la banda, 's trobava pl d' extra-nyesa, ab una bandada de baillets que 'l precedia to-cantla també, ab veu qu' escarnia 'ls diversos ins-truments y ab un ajust y una afinació irreprotxa-bles.

Aquesta fou l' iniciació del futur organisador de la institució coral, mestre entre 'ls mestres, y crea-dor de las páginas ms hermosas de la música po-pular catalana.

Un vici de conformació física l' impossibilit, es-sent encare molt jove, de prosseguir el seu treball de torner. Busc en la guitarra el cònsol de sas aficcions, y en el cultiu de la música l' esplay de la seva nima. Poeta de natura, músich de natura fou ell mateix son únich mestre, y anticipantse al pen-sament de Wagner, realis la fusió de la paraula y l' accent musical, component la lletra y la música al ensemps... Per aix observareu en totas las sevas composicions la fusió perfecta, inseparable de aquests dos elements essencials, realisada al calor de una fervorosa inspiració.

*
* *

En Joseph Anselm Clavé consagrà la seva vida entera  la moralisaci,  la dulcificaci dels instints y  la cultura de las classes proletarias. El mito de Orfeo que domesticava  las feras per medi de la música, se feu ab en Clavé realitat. No perque si-guessin materialment feras els obrers catalans; pero en aquell temps, faltats de instrucció, privats de tota aspiració elevada, eran en sa major part esclaus de sa mateixa ignorancia, y buscavan ab preferen-cia sos esplays en la grosser y 'l vici.

Imperava una reacció política ofegadora de tot noble instint, y l' obrer pensava poch  gens en la seva elevació moral. En Clavé qu' estimava als tra-balladors considerantlos germans seus, an  tro-barlos en el cul dels cafetins ahont s' acabavan de depravar, y ab tonadas senzillas de una puresa en-cisadora, purificà l' atmsfera de aquellas sentinas envenenadas.

Després de las tonadas vingueren els coros... y ab els cors comens la dignificació de aquellas classes humils, que no esperavan ms que un redemptor que las compregués y las hi fes paladejar las inti-mas fruicions de un art prodigiós que ab igual in-tensitat obrava efectes esttichs y morals.

No tan fàcilment lograva el bon Josepet domesti-car las estpidas prevencions de las autoritats, que com  republic qu' era, 'l perseguian ab sanya y 'l miravan ab la ms odiosa de las suspicacias. De c-tedra de vagancia sigui calificada la seva obra rege-neradora, per un governador civil...  millor dit *in-civil*, qu' emple la seva autoritat prohibint els balls corejats dels Jardins de la Ninfa.

Sufria en Clavé freqüents y llarchs desterros, em-pressonaments y persecucions de tota mena. Ell ma-teix moltas voltas m' havia contat que pera decla-rarse republic, all en aquells temps de repressió, que succehiren al famós alsament de la *jamancia*, se necessitava molt pit. Els republicans eran tin-guts com enemichs de l' ordre, de la propietat y de la familia. Las masses populars, qu' eran llavoras progressistas, els miravan ab despreci y com ene-michs de la veritable llibertat.

Y ells tan resoltos... tan integres... afrontant imp-vits las persecucions de las autoritats y l' hostilitat contínua de una opinió pública extraviada. Qunta de fel no havia de depositar en el seu cor aqueixa situació desesperadora!... Donchs, en Clavé, de aquei-xa fel n' elaborava las brescas que portan el títul de *Las flors de maig*, *De bon matí* y *Lo somni de una verge*.

Oh qun cor el seu ms exhuberant de dolsura y de altruisme!...

*
* *

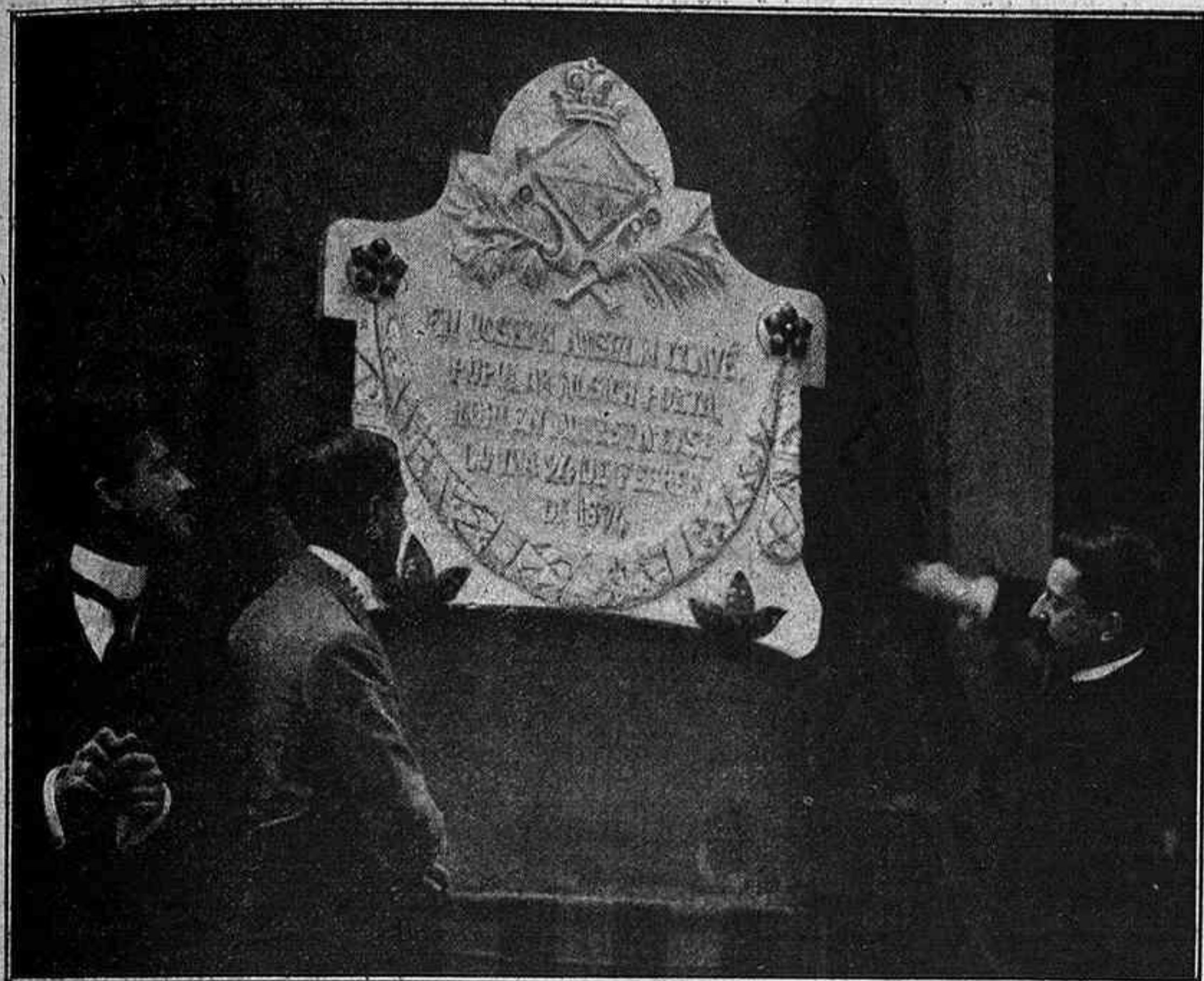
Era un romántich. Un sr després y abnegat. Quína falta fan avuy personas com ell!

Ho donava tot: la inspiració, la tranquilatat, la fortuna, tot pel bé dels seus semblants.

La fortuna, s. Una llarga temporada preng  son crrech la empresa dels Camps Elsseos, y tin-g la sort de que 'ls variats espectacles que all or-ganis siguessin correspostos per Barcelona entera. Als Camps Elsseos se donava cita tothom, desde las primeras horas de la tarde fins  la mitja nit. All era divertir-se y recrearse.

Un empresari calculista s' hi hauria fet en poch temps una brillant posició. Donchs en Clavé esmer-sava las ganancias totas en donar major prestigi  la institució coral, l' únich afany de la seva vida. Per dos y tres vegadas convoc  solemnes festivals als coros de Catalunya, fentlos venir de tots els con-fins, formant verdaders exèrcits, en uns temps en que 'ls viatjes no eran tan fàcils y econmichs com avuy, y assumint tots els gastos de traslado y d' es-

HOMENATGE A CLAVÉ

Lápida que s' ha colcat en la casa número 15 del carrer de 'n Xuclá, ahont morí l' insigne músich-poeta el dia 24 de Febrer de 1874.

El tinent d' arcalde, Sr. Bastardas, inaugurant oficialment la lápida.

tancia en la ciutat de aquellas verdaderas masses de cantors.

En aixó gastava lo que honradament havia guanyat á forsa de activitat, inteligencia y acert.

La seva millor fortuna no era altra que la satisfacció interna de fer pels seus tot lo que podia, qu' era sempre més, moltíssim més que lo que devia. ¡Admirable romántich!

*
* *

Romántich en tot: en art, en la manera de viure... Romántich especialment en política.

Sa vida pública espill de puresa se fa acreedora á

ORFEÓ INFANTIL «MOSEN CINTO»

Fou una de las agrupacions que mes cridaren l' atenció en la festa del Homenatge á Clavé.

iguals honors que 'ls que se li tributan com á compositor y com á creador de la institució coral.

Creya en el deber cívich de tenir opinions y practicarlas: considerant la indiferencia política com un veritable crim. Y de la política n' acceptava totas las cargas y 'n rebujava tots els beneficis. Odiava las intrigas, y era recte y clar en tots els seus actes. Presidint la Diputació Provincial, en unas eleccions de senadors, podia, valentse de certs medis, evitar que 'ls carlistas guanyessin la partida, y 's negá resoltament á prestars'hi. ¿Sabeu lo que va dir? Ho recordo com si sigués ara:—Si la Lley es dolenta, que la reformin els que l' han feta; á mí ningú 'm donará entenent de vulnerarla.

En aquest aspecte de la seva vida, plé d' exemples nobles, deu el poble catalá anarhi á apèndre també—avuy més que may —hermosas lliçons de aquell civisme y aquella virtut patriótica, ab els

quals, únicament, els pobles se fan forts y dignes,

P. DEL O.

VICTORIAS

XIII

De nit y de día vull cantar cansóns
himnes d' alegría y desil-lusions;
els himnes qu' he apresos, dona del meu cor,
ab els dolsos besos de mon primé amor.

Jo diré tot' hora, aymada gentil,
que mon cor anyora las rosas d' abril,
qu' era Primavera quan, ab parla d' or,
per volta primera vas jurarme amor.

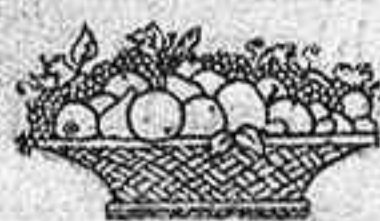
Jo diré tot' hora que mon cor jolieu,
fondament adora las tardes d' istiu,
qu' á plé istiu sé qu' era quan ton llabi encés
per volta primera vá donarme un bés.

Jo diré tot' hora, dona del meu cor:
mon ánima plora quan vé la Tardor!..
Que la Tardor era quan mortal sofrir
per volta primera mon cor vá ferir.

Jo diré tot' hora que á l' Hivern gebrat
mon cor ja ni plora, ni resta apenat,
que l' Hivern corría quan el Fad traidor,
per sempre esvahia mos somnis d' amor.

Y ab tot y las penas sempre vull cantar;
de jous y cadenas me 'n sé deslliurar!..
De nit y de día vull cantar cansóns,
himnes d' alegría y desil lusions.

J. OLIVA BRIDGMAN

FUMERA

CREIXENSA RÁPIDA

L' home que aquests días s' ha fet més gran

(CONCLUSIÓ)

No podia faltar.

Ha tornat l' estiu, y, costúm ja establerta en aquesta época del any, ha tornat també á posarse sobre el tapet la empalagosa qüestió de si en els tranvías deu ó no deu permetre's fumarhi un cigarro.

Sinó que, com que al món tot evoluciona, fins la manera de disputarse, enguany el plet, ja de temps antich enmaranyat, ha vingut á complicarse ab enredos nous que amenassen convertir lo qu' es qüestió senzilla en problema completament insoluble.

Rompent el foch, apareix en l' arena un diari y, brau com un almogávar, pregunta... no sé á qui:

—¿En qué quedém? ¿Pot ó no pot fumar-se en els tranvías oberts?—

Lo qual al meu entendre, es lo mateix que si un vingúes á preguntarme:

—Quan un ha comprat un llonguet, ¿pot ó no pot menjársel?

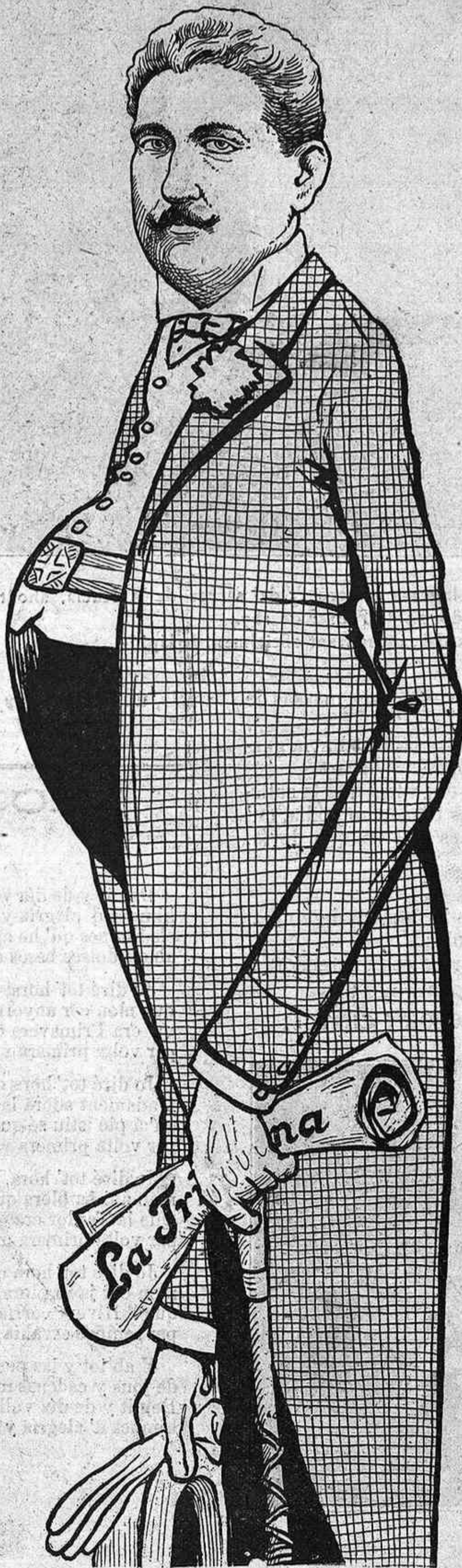
¡Es clar que se 'l pot menjar!... Ey, sempre que 'l llonguet no sigui excessivament dur.

*
*
*

Anantse'n, com solen dir els castellans, *por los cerros de Úbeda*, un altre periódich resol afirmativament la qüestió; pero en lloch de apoyar la seva resposta en el terreno legal, l' adorna ab una serie de consideracions, que... llegeixin y judiciquinlas vostés mateixos:

«Es necessari qu' en els tranvías se deixi fumar. Els treballadors, á l' hora que acaban la feyna, tenen la costum de ferhi un cigarret tot anantse'n á casa en tranvía, y resulta veraderament inhumá privarlos d' una expansió tan innocent y justificada.»

Aquesta reflexió, si no fos extemporánia, estaria molt en son lloch. Perque, díguim el respectable company: ¿es sòls al estiu que 'ls obrers barcelonins solen buscar tan natural desahogo? ¿No la senten al hivern, lo mateix que ara, aquesta necessitat?

—Aixó ray—respón un altre diari, portat del desitj d' armonisar totas las tendencias:—que s' estableixin cotxes al tranvía, especialment destinats als fumadors...—

Y embolica que fa fort y qui més hi sábiga que més hi digui, que aquest es el camí de no anar en lloch y 'l medi més recte y més segur de treure 'ls ulls als fumadors, pesi á la bona intenció—que sembla que existeix—de senyarlos.

*
*
*

Perque, plantejém degudament la qüestió y no 'ns enfilém per las brancas.

¿De qué s' tracta aquí?

¿De saber si en els tranvías se pot fumar?

Donchs, deixemnos de consultas, cotxes especials y sentimentalismes ridículs, bons sòls, pera entebolir l' aygua, y abordém l' assumpto directament.

¿Qué es lo únich legal, lo qu' está avuy vigent sobre la materia?

L' article 472 de las Ordenansas Municipals, mil vegadas repetit y altrastantas olvidat per autoritats y periódichs:

«Queda prohibido—diu—fumar en el interior de los tranvías, salvo que fueren abiertos.»

La cosa no pot ser més clara de lo qu' es, y sortir ara ab proposicions que millorin aquesta disposició ó la arrodoneixin, equival senzillament á embrollarla.

¿Son oberts avuy els cotxes del tranvía? Donchs s' hi pot fumar.

¿Están tancats?... ¡Alto la fumera!

Tot lo que sigui apartarse d' aquesta recta interpretació de la Lley es equivocat, viciós y arbitrari.

Y per lo tant, no deu prosperar.

*
*
*

La culpa de tot aquest enredo que, anys há, cada estiu, vé á alterar la pau qu' entre 'ls viatgers del tranvía reyna, jo ja ho sé qui la té.

Tot prové de la inconcebible lleugeresa ab que el poder central entrega la vara de Barcelona al primer papanatas que 'l cacich li proposa. A la qüenta, aquí, ahont fins pera ser

municipal s'ha de fer oposicions y probar davant d'un tribunal la deguda suficiencia, pera ser arcalde tothom es bó.

Y com que tothom es bó, resulta que devegadas ne fan á un desdixat que may se 'n ha vistas de més frescas y que, inflat pel gas del cárrech, se posa á legislar sense tó ni só, modificant las Ordenansas,—que segurament no coneix—y armant tal galimatías, que al fi acaba per no entendre's ningú.

*
* *

Cal, donchs, restablir el dret en el seu primitiu estat y no perdre el temps en discussions inútils.

Las Ordenansas Municipals, recament interpretadas, son la font *legal* de la bona doctrina y no hi ha més recurs que observarlas fidel y cegament.

Que 's modifiquin, si no están bé; que s' anulin, si no serveixen; pero mentres siguin vigents, á ellas es precis subjectarse, deixant de banda totes aquestas elásticas tonterías que 's titulan galantería, respecte á gent delicada, consideració al sexo débil y altrás y altrás endergas sobre las quals hi hauría molt y molt que dir.

Per lo tant, ja saben la nostra opinió els que sobre la materia ens han preguntat.

Mentres els tranvías estiguin oberts, els passatgers usarán exstrictament del seu dret fumant en l'interior del vehícul.

Els únichs que no hi poden fumar... son els que no tenen tabaco.

A. MARCH

GUISATS MOTEJATS

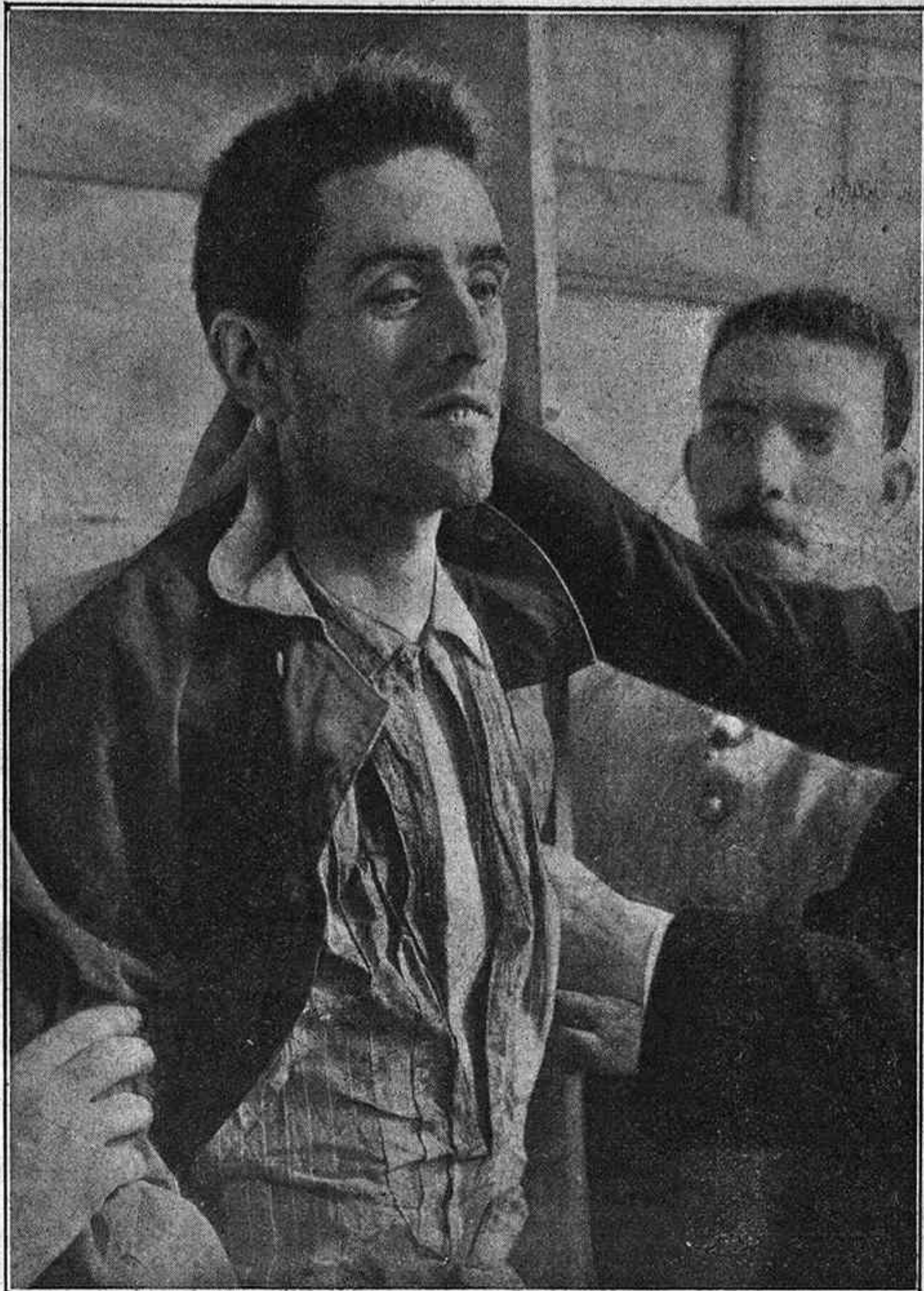
A la fonda

Com tinch la familia á fora, ara 'm toca aná á menjar á la fonda; y l'altre dia va passarme un cas xocant que referiré als lectors: Serían las vint y quart, quant vaig entrar á una fonda ab la intenció de sopar... M'assento vora una taula, pico de mans, y al instant un dependent se m'atansa diguentme tals disbarats, que, no poguent contenirme, li vaig dir:—Calmis, company; sosseguis, no 's precipiti puig no sé, ab lo qu'ha explicat, si 'm diu la *buenaventura* ó 'm parla en grech.

—Ja veurá: pel que veig,—ell va responder,—vosté ignora que 'ls guisats aquí 'ls motejém...

—Expliquis; soch tot orelles, veyám, pró... sigui breu, que l'estómach... —Vaig al punt: d'un ou ferrat, aquí 'n diém... *una estrella*; si son dos ous, d'aquest plat

LA BOMBA DE MADRIT

MATEU MORRAL

pressumpte autor del atentat.

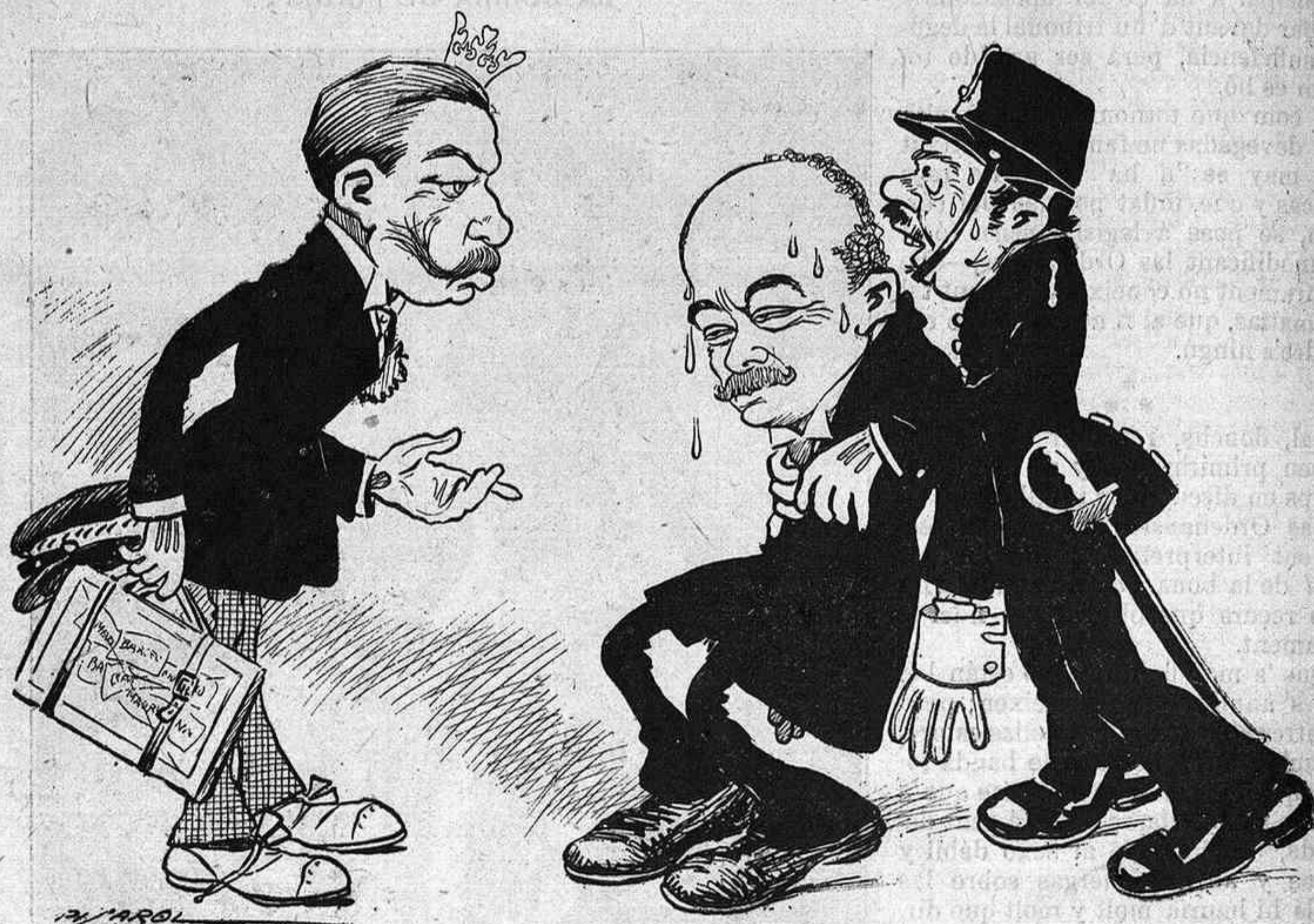
(Retrato fet després de la identificació del cadavre.)

CARRER MAJOR, DE MADRIT,
lloch ahont fou tirada la bomba

Els agents de l'autoritat, rentant ab las mangueras la sanch que taca l'empedrat

LA TORNADA DE 'N BINOVA

—¿Qué le pasa, amigo Sostres?
—¡Pues, que m' he ben divertit!
Miri ab vuyt días de mando,
cóm estich: ¡xafat, rendit!

se 'n diu... una bicicleta;
tripa, ab such, ab seba ó naps,
ne dihem... panxa de vella
perqu' es un menjá arrugat;
un pajés ab barretina,
es col verda, ab un bon raig
d' oli y vinagre, y á sobre
una arengada d' á pam;
se 'n diu... plat de tres colors,
al bróquil, si es barrejat
ab monjetas y patatas;
de la escarola... encenalls;
sanch y fetje, es... roig y negre...
—Vaig comprenent.

—En 'cabat
las talladas de meló
son... quarts de lluna; del flam...
—No 's molesti més... y gracias...
—De res, home... ¡voll callá!...

Després de pensá un bon rato
sobre aquells mots, per mí extranys,
al últim vaig decidir-me,
y aquell vespre, per sopar,
vaig menjá: Una bicicleta,
un amanit d' encenalls,
tres talls de panxa de vella,
y-un quart de lluna... minvant

MANEL NOEL

UNA EXCURSIÓ ESGUERRADA

I

BERMÚDEZ Y GUTIÉRREZ, GUARDIAS CIVILS

B.—Fíjate en esos que bajan de la tartana.
G.—No me gusta su facha. Me parecen un par de puntos.

B.—Tal vez cosa peor: esas melenas y esas pipas son sospechosas.
G.—¿Irán disfrazados?
B.—Me huelen á timadores.
G.—Habrá que estar alerta.
B.—Vigilemos y luego avisaremos al Arcís.

II

ARCÍS, HOSTALER; FELIU Y MARSAL, VIATGERS

A.—(Fem el cap viu, que ja m' ha avisat la pareca).
F.—Es qüestió d' emportarnos datos d' aqueix poble.
M.—Entre tots dos els pendré.
A.—(Ja comenzo á ensumar quelcom. Tractan d' emportarse'n alguna cosa).
F.—Escolteu, Arcís.
A.—¿Qué mana 'l senyor?
F.—¿Es molt rica aquesta comarca?
A.—Com el grill, tothom s' ho ben necessita.
M.—¿No més viu de l' agricultura, oy?
A.—De res més, y ab prcu feynas.
M.—Desgraciadament els negocis van per terra.
A.—Els pagesos hi aném sempre per terra. D' aixó men-jém.
M.—Ja, ja. Feliu, preguntali sobre 'l folk-lore.
A.—No 'l coneixém pas.
F.—No es aixó 'l que volém dir. ¿Quíнас costums características teniu?
A.—Aquí las costums son molt bonas.
F.—¿Y cansons propias del país?
A.—No som gent de cansons; treballar y fora.
M.—¿Y quíentos?
A.—Menos. No n' hi han de xafarders.
F.—¿Quí 'l va fundar aquest poble?
A.—¡Vagin á saber! Els d' aquell temps tots son morts.
M.—¿Y qué conta la tradició?
A.—Tampoch n' hi ha de traidors.
M.—No la traició; la tradició.
A.—May la som vista.
F.—¿Quína mena de festas feu?
A.—La festa major y 'ls diumenges.

- F.—¿Que tocan á bon temps las campanas?
 A.—Y á somatent, quan convé. (¡Ja te l' he clavada!)
 F.—¿A quina mena de ball té més tirada 'l jovent?
 A.—Al ball de bastons. (A veure si s' arronsan).
 M.—Y ¿quins jochs son els preferits?
 F.—(Ja ensenyan l' orella). El batlle 'ls ha privat tots.
 M.—¿En qué s' entretenen las criaturas?
 A.—A plegar fems.
 F.—¿Hi teniu quadros bons á l' iglesia?
 A.—(Hola, hola). Sí, pero son molt grossos y clavats á la paret.
 M.—¿Y joyas arquitectónicas?
 A.—No 'n portém d' anells ni de soguillas pera empolaynarnos.
 F.—¿Que hi ha molta gent que sápigá llegir y escriure?
 A.—El senyor rector, el senyor mestre y 'l senyor secretari, y ja 'n tenim be prou per las feynas que 'ns pertocan.
 F.—(Me sembla que aquest hostaler es molt burro).
 M.—(Y mal pensat y tot).
 A.—Ja us he pentinat per ara. També 'ls vigilaré quan sigan á la cambra.

III

ARCÍS, BERMÚDEZ Y GUTIÉRREZ

- A.—Entre lo que van insinuar-me ahir y lo que he sentit parlarlos avuy á solas me figuro que son uns callas.
 B.—Tomaremos otras providencias. ¡Ya tengo yo buen olfato!
 G.—Y yo buen golpe de vista. Habrá que capturarlos.

IV

HOSTALER, EXCURSIONISTAS Y CIVILS

- B.—Nada, nada; fuera pamplinas.
 G.—Y andando.
 F.—¡Nosaltres!
 M.—¿Per qué? ¿Qué hem fet?
 B.—Con la tentativa basta.
 G.—Ya lo contarán al Sr. Gobernador. Siga con nosotros, Arcís.
 A.—¡Somhi!

V

GOBERNADOR Y HOSTALER

- A.—.... Donchs, me feyan unas preguntas que tot seguit vaig comprendre á lo que anavan. Al rap, veliaquí, que si eram molt richs, que quins jochs feyam, que si á l' Iglesia hi havían quadros bons, que si algú tenia joyas. A la quienta son gent de vicis ó cosa pitjor. Quan estaban sols, els som escoltat, y parlavan d' una gentussa, que deuen ser dels de la seva colla, companys ó facinerosos com ells; y deyan que si ells fossin allí que farían y que dirían...
 GOB.—Y ¿no us recordéu dels noms d' aquesta patuleya de que feyan esment?
 A.—Calli, si senyor, d' alguns, ey... d' un tal... Jofre pelut... d' en Pere dels francesos... d' un fulano que ho reventava tot... sí, en Tallaferro... d' en Pere del punyal, que va esqueixar uns papers á ganivetadas, d' un altre, d' un altre, ¡ay! ¿com li deyan? ¡ah! el Cap d' estopas, que vá matar á un germá seu... després... després, d' en Ramón qu' es corvo, d' un cassador que 's diu Joan, d' un de vell que li diuen Berenguer... ¡ah! y d' en Jaume desdixat, que vá morir á la presó. ¿Eh, quinas firmas, senyor gobernador?

VI

GOBERNADOR Y EXCURSIONISTAS

- GOB.—Ha sigut un mal entés. Un excés de cumpliment. Allí hi ha molta gent sense instrucció y mal intencionats en conseqüencia. Res, falta de cultura general. Vostés dispensin; y 'ls hi desitjo un felís viatge. Quedo á las sevas ordres.
 F. y M.—Moltas gracias, pero 'l disgust y l' afront ¿qui ens els abona?

VII

EXCURSIONISTAS Y 'LS SEUS AMICHS

- AMICHS.—¿De retorn ja? ¿Cóm ha anat la passejada?

F. y M.—Malament.

AMICHS.—¿No ha sigut profitosa la excursió?

F. y M.—¡Ja ho crech! Ens hem convenut de que ab els cabells á coll-y-bé y la pipa á la boca no 's pot anar á fer Patria per certas montanyas.

FOLLET

FESTAS CATALANAS

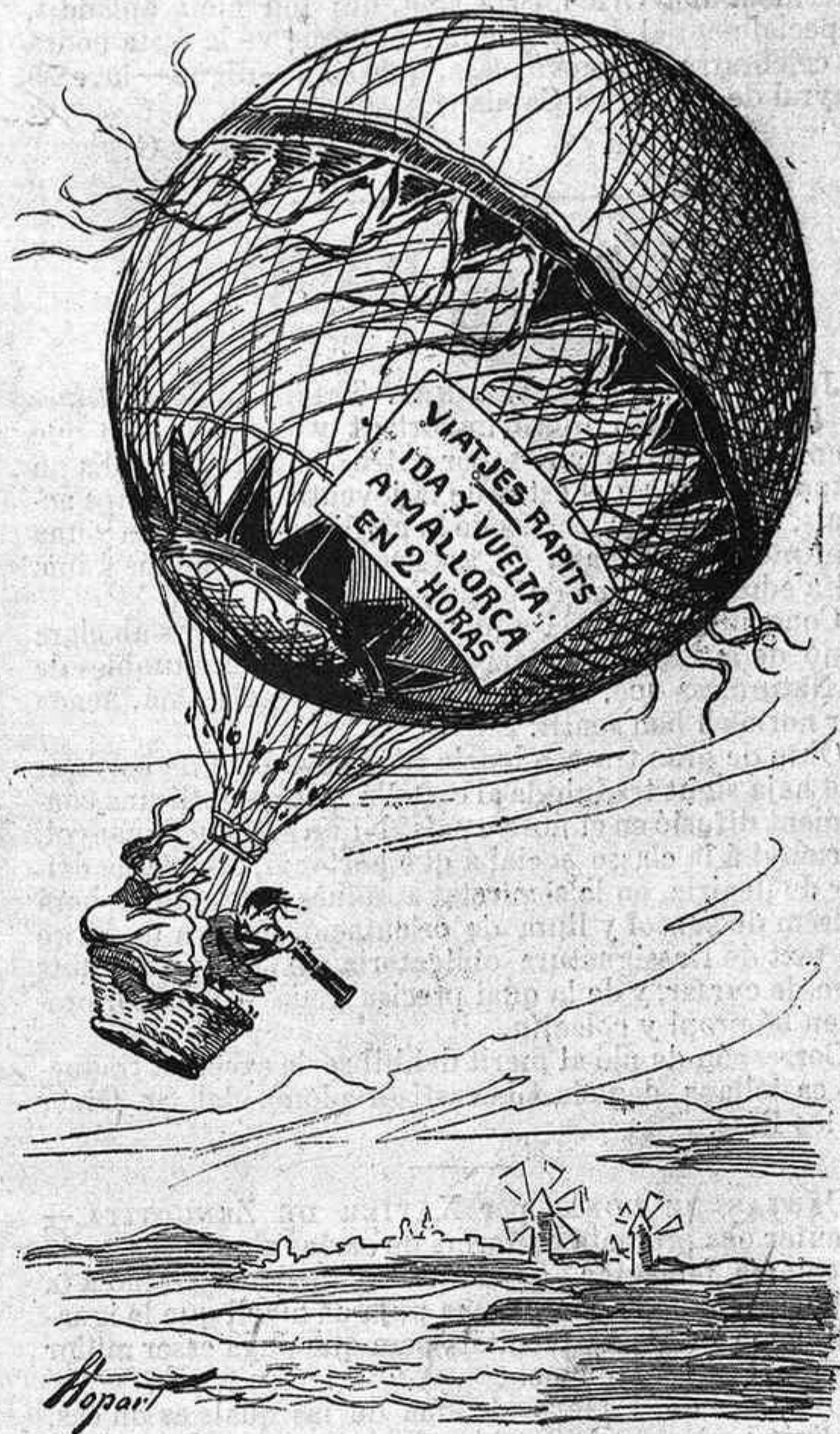
Dos actes, ben nostres y igualment simpátichs, s' han celebrat á Barcelona durant els passats días de Pasqua; actes reveladors del esperit de Catalunya y per singular coincidencia referents tots dos á la música popular.

La primera d' aquestas dugas festas, que tingué lloch el diumenge, sigué dedicada al gran Clavé y va consistir en la inauguració d' una lápida que s' ha colocat á la casa del carrer de 'n Xuclá ahont en 1874 morí l' insigne fundador del coro *Euterpe* y de las societats corals á Espanya.

L' acte, preparat ab tota la senzillés catalana, resultá solemne y grandíós. Reunida la comitiva al Saló de Sant Joan y onejant al vent els estandarts y banderas d' unas cent cinquanta agrupacions artísticas, escolars, políticas y literarias, se posá el corteig en marxa, precedit de la guardia municipal y tancat per un gran carro alegórich, en el qual, entre follatge y diversos atributs, bellament combinats, destacava el noble busto de 'n Joseph Anselm Clavé.

Arribada la manifestació al carrer de 'n Xuclá, el tinent d' arcalde Sr. Bastardas destapá la lápida y pronunciá un breu discurs, glorificant la memoria del gran

UNA EXCURSIÓ ACCIDENTADA

- ¡Repari, senyoreta, qué molins de vent!
 —Els molins no 'ls veig, pero 'l vent... ja fa rato que el sento.

músich-poeta y fent constar l' amor ab que la terra catalana cultiva la seva obra y la gratitut que per ell sentim tots y sentirán, á no duptar, las generacions futuras.

D' allí 's trasladá el numerós corteig á la Rambla de Catalunya, y al peu de la estatua del insigne compositor va cantarse l' *Homenatge á Clavé*, hermós coro, escrit expressament per aquell acte, lletra de n Conrat Roure, música del mestre J. Ribera, y á continuació *La Gratitut*, disolentse seguidament la manifestació.

Barcelona, al associarse á la festa, mostrá una vegada més la veneració ab que conserva la memoria del autor de *Las flors de Maig* y alentá als seus deixebles á continuar, cada día ab més fervor, la seva obra redemptora.

***

Fou el segon acte, dels dos qu' hem dit, la «Festa de la Música Catalana», celebrada el dilluns al matí al Teatre de Novedats, davant d' un concurs tan numerós com brillant.

Vivament sentim que la falta d' espay no 'ns permeti parlar de tan hermosa festa ab la extensió que la calitat del acte 's mereix.

Xamosos Jochs florals de la Música, la seva importancia creix de any en any, y l' Orfeó Catalá al organisarlos fa verdadera obra de cultura y 's guanya l' aplauso y l' agraïment de tots els bons fills de la terra.

En la festa del dilluns, á la qual, entre lo bo y millor de Barcelona, hi assistiren representacions del Ajuntament y de la Diputació Provincial, foren proclamats els noms dels autors victoriosos en el certamen d' enguany, havent alcançat el primer premi el jove compositor don Frederich Alfónso, qui nombrá reyna de la festa á sa gentil germana, senyoreta Flora.

Resultaren també premiats, entre altres, els Srs. Areso, Llongueras, Serra Boldú, Bosch, Casademont y Cumeïlla.

L' acte terminá ab un bonich parlament de gracias del president del Orfeó, Sr. Cabot, qui fou molt aplaudit, especialment al declarar que l' any que vé la festa podrà ja celebrarse á la nova casa, que será—digué—la casa payral de la Música Catalana.

G.

LLIBRES

JUVENTUD, per C. WAGNER. Traducció de H. Giner de los Ríos.—Un llibre important y oportunitíssim que merésqu' esser premiat per l' *Acadèmia francesa*. Es un estudi analítich del estat de la joventut en els temps actuals, baix las influencias de la civilització moderna y una pintura molt acertada de sas desviacions degudas á una falsa educació plena de prejudicis.

Coneguts els mals, l' autor senyala 'ls remeys ab clara visió de la realitat y atenentse á las lleys inmutables de la Naturalesa que, al esser aplicadas al sér humá, tenen per norma 'l bon sentit.

Obra de gran trascendencia educativa hem de celebrar que haja sigut traduhida al castellá, permetentli una convenient difusió en el nostre país. Ni un sol jove espanyol, pertanyi á la classe social á que pertanyi, hauria de deixar de llegirla, en la seguretat absoluta en que hi trobará bálsam de consol y llum de orientació. Es com un llibre de text de l' assignatura obligatoria de la vida que tots hem de cursar, y de la qual precisa treure'n el millor profit en bé propi y colectiu.

Correspón de plé al mérit del llibre, la excelent traducció castellana, deguda á la castissa ploma del Sr. Giner de los Ríos.

CARTAS DE DONA, per XAVIER DE ZENGOTITA.—L' autor ens presenta en forma de cartas alguns cassos de psicologia femenina, ab marcadas tendencias sino á la emancipació de la dona, á una puja de nivell que la iguali al home en drets y facultats pera que pugui esser millor que ara 'l seu complement.

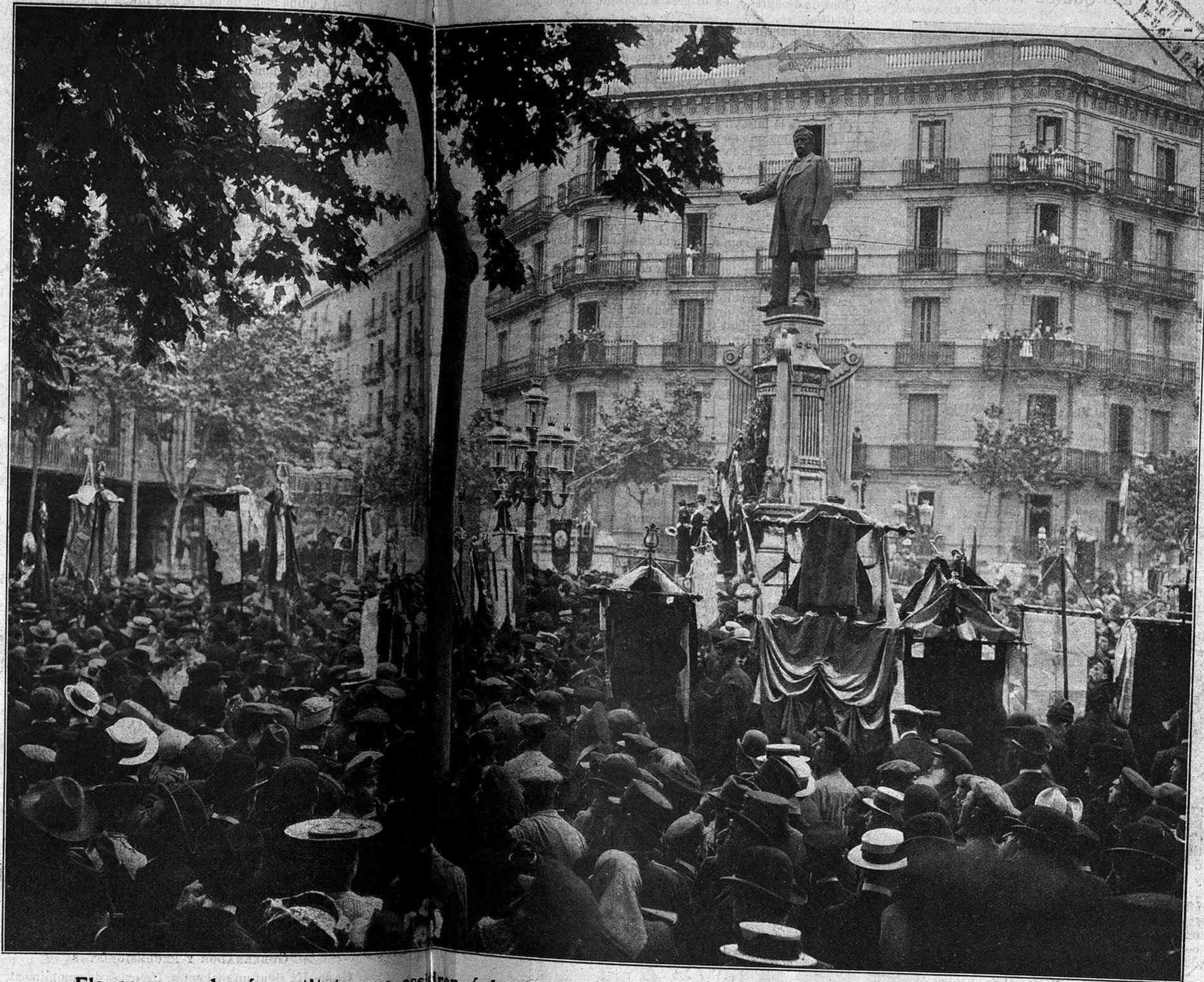
Una serie de cartas, cada una de las quals es un cas, explicat en forma de confidencia, posan de relleu las excelents condicions del autor y sa notable fidelitat en el maneig de la prosa catalana.

DOS NOUS LLIBRES DE MESTRE ALDAVERT.—Aparellats com tot just fa un mes, l' antich director de *La Renaixensa* ens regala avuy ab dos nous volums d' articles.

L' un se titula *D' altres temps*, y 'n conté un bon grapat dels que publicá en aquell periódich, havent sigut triats ab carinyós esmero, per tant que conservan tota la frescura nadiuha tal com si siguessin acabats d' escriure.

L' altre porta 'l títol de *Cantant y fent la meua*, en el

HOMENATGE AL GRAN CLAVÉ

Els coros y demás entitats que assistiren á la manifestació, saludant la estatua del popular músich-poeta.

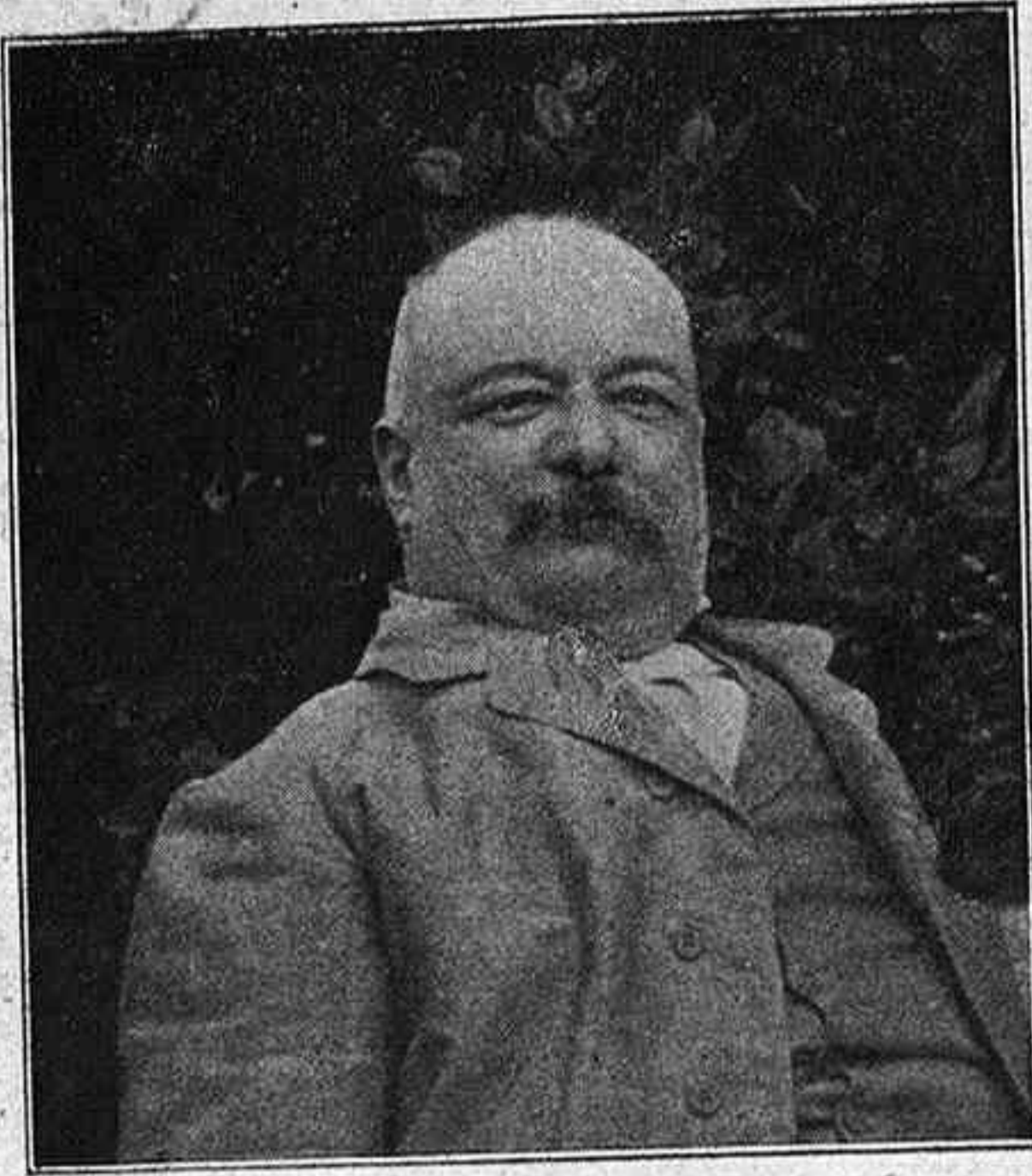
qual se reflecta la tenacitat de carácter y la integritat de conciencia del home que desafia las adversitats y afronta tranquilament la contrarietat de trobarse avuy sense diari, escrivint crónicas y més crónicas sobre fets de actualitat, notables totes per sa serenitat de judici y son sanitos humorisme.

El Sr. Aldavert, escriptor de bona lley y catalá de soca á arrel, se fá digne de que tots els que estiman el nostre

renaixement el distingeixin ab la seva estimació sincera, y que fins aquells que ab ell toparen en els agres contratemps de las rivalitats políticas fassin, sisquera justicia, á la puresa de sas intencions y á las excelencias de la seva ploma incomparable, creadora de un género periodístich en el qual difícilment se 'n trobará un altre que 'l iguali.

ELS QUE SE 'N VAN

LLUIS TASSO

Intelligentíssim impressor-editor barceloní

Morí el dia 30 del passat Maig.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Leyendas de la Alhambra, por Washington Irving. Traducción de Augusto Mora.—Forma part de la *Biblioteca de autores célebres*, de Salvatella.

∴ *Cel que s'obra*. Comedia en un acte, de R. Suriñac Senties, estrenada en el *Teatro Principal* la nit del 12 de mars del corrent any.

∴ *Rienzi*, de Ricart Wagner. Traducció adaptada a la música, per Xavier Viura y Joaquim Pena.—Es tan fidel que promet cantar en catalá l'obra del famós creador del drama líric.

∴ *Centro Balear*. Sociedad de Beneficencia, Auxilios Mútuos, Instrucción y Recreo.—Memoria presentada por la Junta Directiva a la General en 24 de diciembre de 1905.—Ilustrada ab numerosos fotografats.

RATA SABIA

TEATROS

ROMEA

L'amich Rusiñol ha fet com l'amich Urgell ab els seus quadros inspirats en un mateix tema y batejats ab un mateix títol: *Lo de siempre*. L'última producció d'en Santiago's titula: *La cansó de sempre* y porta de nou sobre l'escena el contrast de la prosa y la poesia.

Aquesta vegada's val de *Pierrot y Colombina*, els quals discretejan seriosament, posant de relleu sos respectius punts de vista... ó millor dit els punts de vista del autor, que com a seus resultan interessants y nous, dintre de lo apurat del tema.

Abdós personatjes tingueren acertada interpretació en la Sra. Baró y el Sr. Vinyas.

TÍVOLI

La taza de thé, lletra dels Srs. Abati y Thous, música del mestre Lleó, ha sigut posada en escena ab esplendides en el decorat y ls trajos, a pesar de lo qual no ha lograt a Barcelona l'èxit que va alcansar, segons diuhen, a Madrid.

Es una producció picaresca, encare que potser poch expontània, y en obras d'aquest género, ja es sabut que lo primer y més essencial es caure en gracia.

La nit del estreno se feren sentir algunas manifestacions de desagrado, en el nostre concepte no prou justificadas.

En la interpretació's distingiren la Srta. Calvó, cantant y ballant com ella sab, y el Sr. Palacios.

NOVETATS

La caída, joguina cómica que porta la firma del Sr. López Monis, es una obreta de concepció algún tant antiquada, per quant no cuida gens de la verossimilitut ni té en compte la falsetat de las situacions.

Es llástima que no s'emplehi en una obra més consistent la gracia y la facilitat del diálech.

La Srta. Domus y els Srs. Palanca y Simó en el despenyo dels principals papers de l'obra, feren lluhir sas especialíssimas condicions.

Los malhechores del bien de 'n Benavente es un' obra de tendencias, que com a tal hem de aplaudir totas las personas enemigas de la hipocresía y de la influencia que certs elements pretenen exercir en la vida social.

Aquí a Espanya, sobre tot, abundan aquests elements castradors de la voluntat y de l'inteligencia, que a títul de practicar el bé, pretenen reduhir als beneficiats a una subjecció humiliant y indecorosa. Tants son y ab tanta activitat treballan, que han arribat a formar escala y a influhir poderosament en la manera de ser de una societat, en la qual tot se subjecta a la conveniencia, essent molts poch el que tenen el valor de dir lo que senten. Una societat, en la qual hi preponderan els eunuchs morals.

El tema de la comedia no pot ser més oportú.

Ara en quant a la realisació de aquest tema hem de dir ab tota franquesa, que l'assumpto 'ns sembla algun tant encongit. Podía pendre majors vols y impresionar millor ab l'eficacia dels fets que ab la virtualitat de las paraulas. En el teatro causa sempre mes gran impressió l'acció que 'l diálech.

Pero 'l Sr. Benavente no sempre ha trobat l'acció en las sevas produccions teatrals. Pren un cas de la vida com a motiu per anar dihent lo que pensa, y está en el ser principal donant, dialogant y satirisant en una forma acerada, enginyosa y atractiva.

Aquestas son las qualitats que resplandeixan en *Los malhechores del bien*, com en la major part de las sevas obras.

L'execució, salvant al Sr. Simó, encarregat del paper de borrarxo, y als dos artistes que interpretavan las parts de Jesús y Natividad, pecá en general de monótona y grisencia. Altre relleu haurían alcansat las hermosas co-

LABORS MUNICIPALS

El Sr. Bastardas ha proposat a la Comissió de Foment que's modifiqui la alineació del carrer de las Tres Senyoras.

—Senyoras, ¡alinearse!

sas que ha escrit en Benavente, si 'ls actors encarregats en ferlas brillar, procurassin interessarse una mica mes en lo que diuen, posarhi una mica mes d'ànima, ó sigui d'expressió interna.

CATALUNYA

Hi havia verdader interès en veure la representació de *Buena gente*, comedia satírica de Rusiñol, traduïda al castellà.

Y s'ha de dir en honor del traductor que la versió es esmerada y feta á conciencia; pero s'ha de consignar també en honor de la veritat que, per més que un traductor s'esforça se li farà impossible traduir certs matissos de llenguatge, essencialment castissos, en els quals abunda especialment la prosa dialogada del nostre Rusiñol.

Ab tot y aqueixa inevitable deficiencia l'obra s'aguantarà bé y comprenem l'èxit que vá alcansar á Madrid al esser estrenada.

FESTA ESCOLAR

Brenar infantil organitzat el dijous de l'altra setmana al Saló de Sant Joan per la «Associació de professors particulars de Catalunya»

El moment del xeflis

Després del brenar, sardanas.

De la figura del protagonista en Borrás ne fa una de sas més espléndidas creacions. Presenta 'l tipo complexe del avaro miserable ab una gran consistencia de conjunt y ab una hermosa prodigalitat de detalls. En las escenas del acte según y en las del quart s'imposa ab la forsa que sab donar á l'expressió de las situacions violentas y compromesas per qualsevol altre actor que no possehi sas admirables facultats.

Molt bé la Sra. Pino, encare que 'l tipo de nena expòsita pugna ab las condicions de la seva edat. És massa gran per encarnar un paper de nena. Pero li sobra talent pera ferho olvidar.

Entre 'ls demés actors hem de fer menció especial del Sr. Mendiguchia, que está molt just en son paper de tenedor de llibres.

N. N. N.

ESQUELLOTS

L'atentat contra 'ls reys d'Espanya ha sigut aquests días l'objecte de totas las preocupacions y 'l tema de totas las conversas.

El fet ha produhit disgust, pesar, indignació, aixó segons els temperaments; pero lo que 's pot assegurar es que no hi ha hagut ningú que l'abonés.

Un revolucionari dels més irreductibles deya:—Res més oposat als nostres fins de renovació que aquests atentats odiosos, tant pel número de víctimas ignocents que ocasionan, com per la forsa que donan á alló mateix contra lo qual se dirigeixen. A veure si de la monarquia del desastre n'arribarán á fer una monarquia á proba de bomba.

***

L'autor del atentat era catalá, fill de Sabadell.

No 's pot dir que sigues un desheretat, tota vegada que havia nascut en una familia acomodada. Tampoch se pot dir que sigues un ignorant, tota vegada que havia rebut una esmerada educació.

Era, sí, una antítessís vivent, com tantas n'ofereix la naturalesa humana. Fill de un fabricant professava las ideas anarquistas, agafantlas pel costat que creman. Se comprén que sigues enemich del ordre social quan comensava pera serho de la seva propia familia.

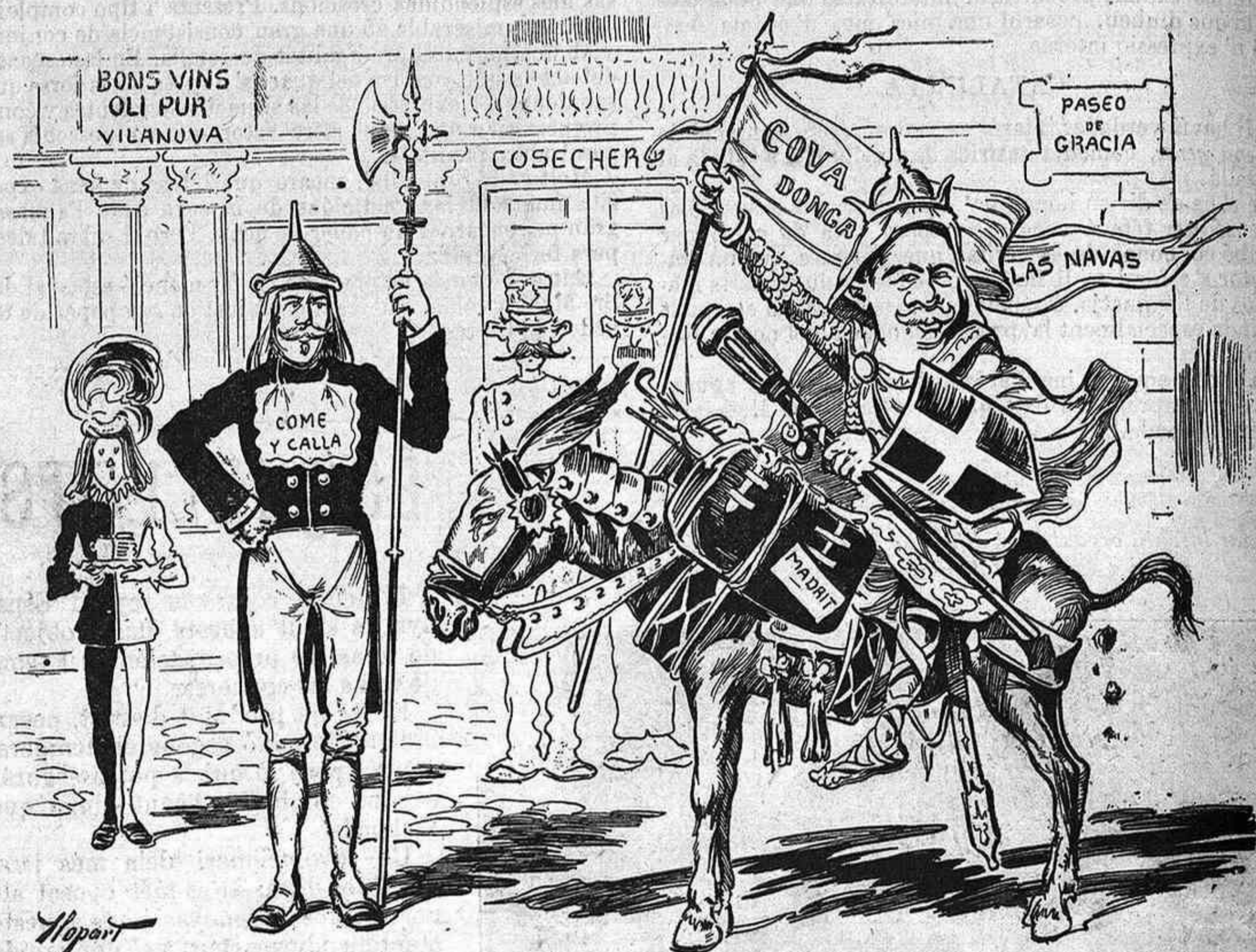
Era, en una paraula, un cas patològich.

***

Respectém nosaltres el dolor y la serenitat de son pare, respectable y honrat industrial sabadellench, que al ser interrogat per un periodista li va dir:

—Mon fill, Mateu, va morir pera mí 'l día 3 de janer y res vull saber de aquest subjecte qu'encare porta 'l meu nom. No es fill meu, no ho pot ser, no vull que ho sigui 'l que conspira contra la tranquilat, contra la

EL COMPANYY DE DON PELAYO

Cóm tornarà el marquès de Marianao, á conseqüència dels últims descobriments genealògichs referents a la seva persona.

fortuna y contra 'l nom honrat y sense mácula dels que li varen donar la vida.

Aquestes frases, que pintan al viu l' honrada manera de sentir de un pobre pare, son un escut impenetrable contra certas preocupacions socials.

Cada hu ha de ser fill de las sevas obras.

***

Vagi aixó per certs generalisadors com els que molt abundan á Madrit especialment que han volgut treure partit del mer fet d' esser catalá l' autor del atentat, pera tronar una vegada més contra Catalunya.

Sustentar aquestes preocupacions es obra de insensatés. Equival á tirar una restallera de bombas contra una terra honrada.

Afortunadament estém blindats de sentit moral, y tots plegats evitarem que 'ls agressors sistemátichs de Catalunya puguin causar víctimas ignòcents.

Las torpesas de la policia s' han posat novament de relleu ab la detenció momentània de que sigué objecte á Madrit l' ilustrat escriptor D. Lluís Zulueta.

¿Qué no ho sabían que 'l jove publicista es un intel·lectual seré, equilibrat, lliure d' exageracions en sas ideas y en la manera d' expresarlas?

Ab sols haguessin llegit un de sos articles, els esbirros policíachs s' haurían abtingut de molestarlo, y s' haurían estalviat la mala tatxa de incorre en las més abominables etzegalladas.

Dos días després de l' atentat se celebrá á Madrit la gran corrida de toros regia.

Tots els periòdichs de la Cort pintan ab colors

espléndits las magnificencias del bárbaro espectáculo, ofert pel govern espanyol á las altas representacions mundials congregadas á Madrit ab motiu de la boda regia.

Pera treure's el regust de un atentat dinamiter, sembla que no hi ha res més apropòsit que una corrida de toros.

¡Hermós sistema de dolsificació dels sentiments!..

La festa escolar celebrada dijous á la tarde constitueix una nota altament simpática, que va veure ab gust Barcelona entera.

Els nens que assisteixen als colegis privats, en número de alguns milers, fraternisaren en el Saló de Sant Joan, convertit en camp de sos jochs infantils y de una delitosa brenada. ¡Quína alegría, quína expansió la que brillava en sos rostres, tant durant l' acte, com més tart, al desfilat per la Plassa de Sant Jaume, saludant á la primera autoritat local!

Aquells nens son els que s' educan en las escolas á cárrech de professors titulars que desafían la competencia absorbent de las corporacions religioses.

N' hi ha molts encare que lluytan y s' defensen bé, donant als seus alumnes una ensenyansa més conformada que l' altra ab las necessitats de la vida moderna.

Barcelona faría un gran bé, si desprenentse de preocupacions rutinarias se decidís á dispensarlos la seva protecció decidida, considerant que pera donar una bona ensenyansa, no precisa portar sotana.

No quedan ja més que cinch coristas dels que cantavan baix la batuta del insigne Clavé: cinch veteranos del gran exercit del art.

¡Cóm aclareix la Mort!..

Els homes se'n van; pero las grans ideas quedan y prosperan. Per cada corista mort, n'hi ha avuy deu que cantan las creacions immortals de Clavé, plantador del arbre robust de la institució coral, destinat á viure mentres visqui Catalunya.

Pero, senyors artistes catalans: ¿qu'hem de fer?

Vostés varen demanar—y tenían rahó—que Barcelona tornés á celebrar las interropudadas Exposicions de Bellas Arts, que al mateix temps que estimulan els seus nobles afanys, donan importancia á la ciutat que las efectúa.

Donchs bé: *al primer tapón... bunyol.*

* * *

La próxima Exposició s'havía de anunciar per medi de un artístich cartell. Al efecte va obrirse un concurs, se va oferir un premi de mil pessetas que, tractantse de un cartell, ja es un premi regular... y en efecte, el premi ha quedat sense adjudicar, per falta de condicions en els cartells presentats.

Si aixís comensém, ¿cóm acabarem?

¿Volen dir que ab la Exposició projectada no 'ns exposém ja desd' ara á fer un paper ridícul?

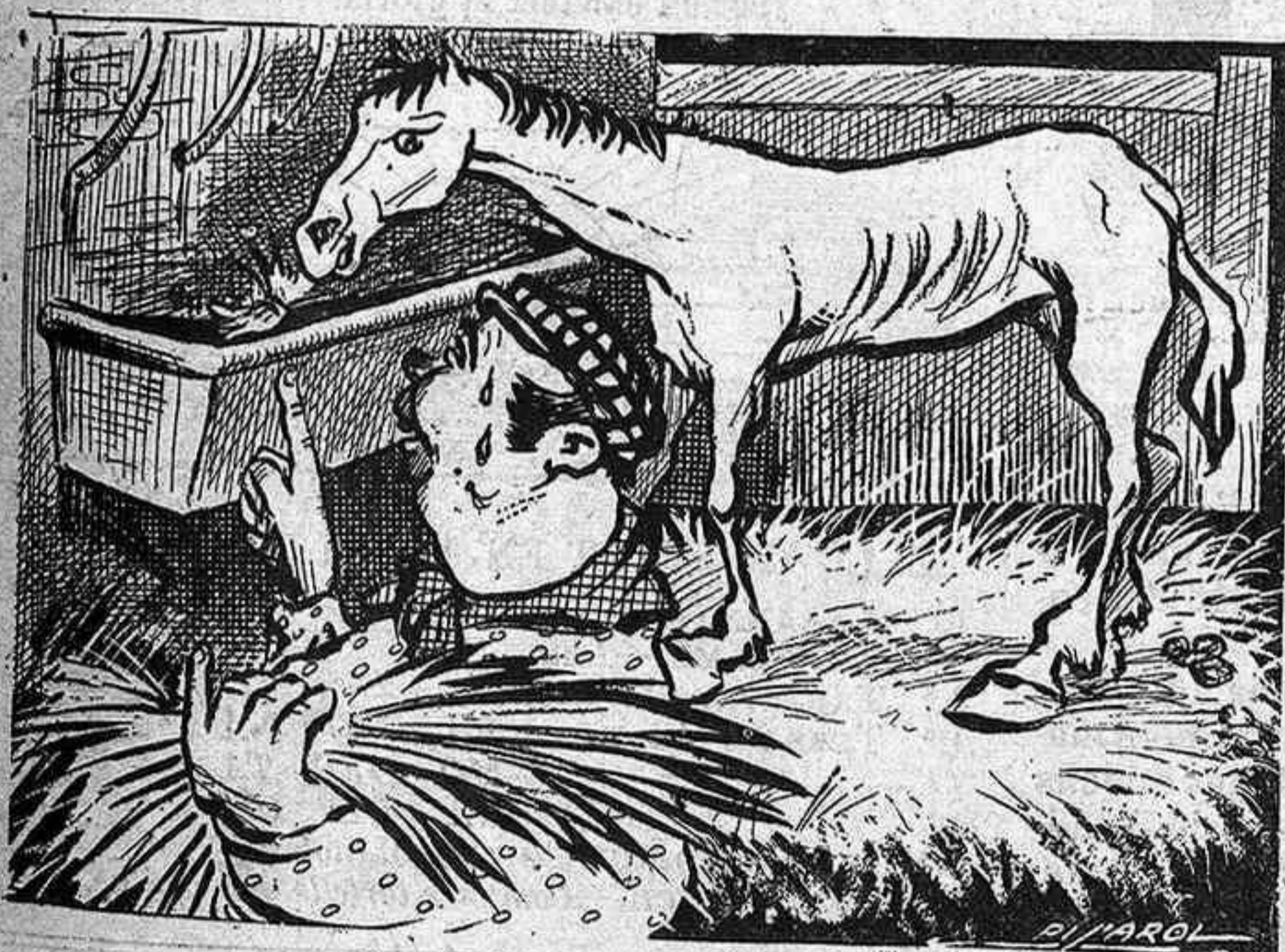
Llegeixo:

«Parece que en breve habrá en Barcelona una Asamblea diocesana á la que asistirán representantes de todas las cofradías y archicofradías habidas y por haber. Al efecto ha empezado ya la publicación de las sociedades adheridas.»

Un obrer deya:—Ja'm figuro per qué fan una Asamblea: pera demanar una rebaixa en el preu de las indulgencias, y un aument en la má d'obra de las oracions.

L'arcalde de Palma de Mallorca, que en un tele-

DESPRÉS DEL CONCURS HÍPICH

EL CABALL:—¿A pesar d' haver guanyat dos premis, no més me doneu aquest pessich de palla?

—Noy, va cara: la necessitan per fer barrets.

¡BEN RESPOST!

—¡Y aral ¿Ahont va d' aquesta manera?

—Veurá, senyora... El temps fa el ximple... Donchs jo també.

grama havia desautorisat al simpátich regidor senyor Martí, afirmant que no era la veritable senyera de la ciutat la que'l Sr. Martí va portar á la Festa de Solidaritat catalana, ara últimament ha enviat un telegrama agrañint en nom del Ajuntament de la seva presidencia las atencions guardadas ab aquella insignia.

De manera que l'arcalde de R. O. de Palma de Mallorca ha fet servir la vara pera donarse á n'ell mateix una bona vergassada.

El Sr. Martí podrá dir:—Las ensaimadas no están ben estufadas fins que han sortit del forn.

¡Quan cert es que cada hù mira las cosas baix el seu especial punt de vista!

Aixís tractantse de las monedas, escoltéu á un dilapidador y 'us dirá:—¿Saben per qué las fan rodonas? Perque corrin.

Escoltéu en cambi á un avaro y sentiréu que diu:—¿Saben per qué las fan planas? Per apilotarlas.

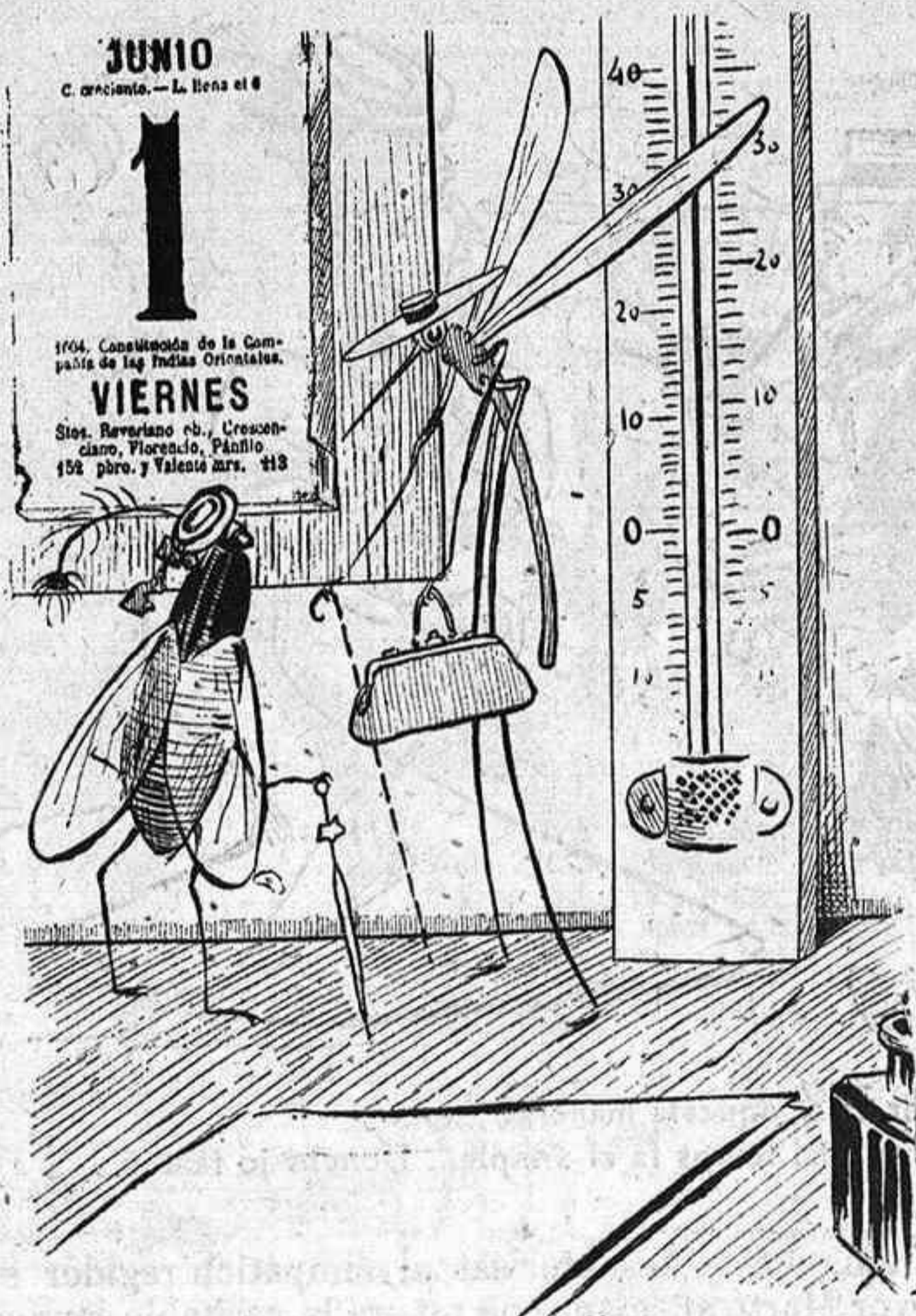
Uns albums de nou género. S'han posat de moda á Londres y prometen tenir una gran aceptació. Res de solicitar versos ó prosa, dibuixos ó aquarelas, que no tothom está en condicions de poder oferir, perque no tothom sab escriure ni dibuixar. En cambi tothom sab fer un petó, y de aixó precisament se tracta.

S'extén sobre un *tampon* una substancia inofensiva de color carmí: l'invitat hi xupa els llabis, y després, á manera de sello, estampa'l petó sobre la fulla del album.

Una miss inglesa afirma que té més de doscents petóns en el seu album, y que no n'hi há dos d'iguals.

Nostre estimat colaborador artístich Pere Inglada (*Ida*), qui, proce-

DEL TEMPS

—¿Tan aviat comença la campanya, senyor Mosquit? Encare som a la Primavera.

—Deixis de rahóns, senyora Mosca. ¡El termómetro s'ha de mirar y no 'l'calendaril!

—Escolti, guardia, ¿qué s'ha de fer pera poguer fumar al tranvía?

—Primero... comprar tabaco

dent de París, se troba en l'actualitat a Barcelona, está organisant una exposició de notes y dibuixos a can Parés, quina obertura tindrà lloch el 16 del corrent.

Conegudas son la trassa y la elegancia que distingeixen als seus originals, d'un cayent personalíssim. No obstant, cal fer constar que alguns amichs íntims del jove artista que han tingut ocasió de admirar els treballs inédits que han de ser exposats, fills tots ells de sos darrers estudis en la capital francesa, afirman que 's tracta de una colecció interessant y espléndida que despertarà segurament l'atenció de tots aquells que aquí s'amohinan per las cosas d'art.

Xascarrillo de postres:
De un periódich francés:
Qüestió de divorci.

Saint Potin se'n vá a trobar al seu amich Alfred.

—Escolta, noy: necessito que 'm fassis un favor.

—Ab molt gust.

—M'has d'enganyar ab la meva dona.

—Ab la teva dona!

—Sí: volém divorciarnos, y ella está decidida a ferse sorprendre. Com que en altre temps ja te la corrias ab ella, y sé qu'ets molt discret... ¡qué di-montri! prefereixo que sigui ab tú millor que ab un altre!

Els cantars d'amor son bons tant si son dolços com agres, com si están ó no bé escrits, porque 'n ells s'hi posa l'ánima.

Sols l'amor es immortal, sols l'amor treballa sempre. Per xó domina a tothom, per xó dona tanta pena.

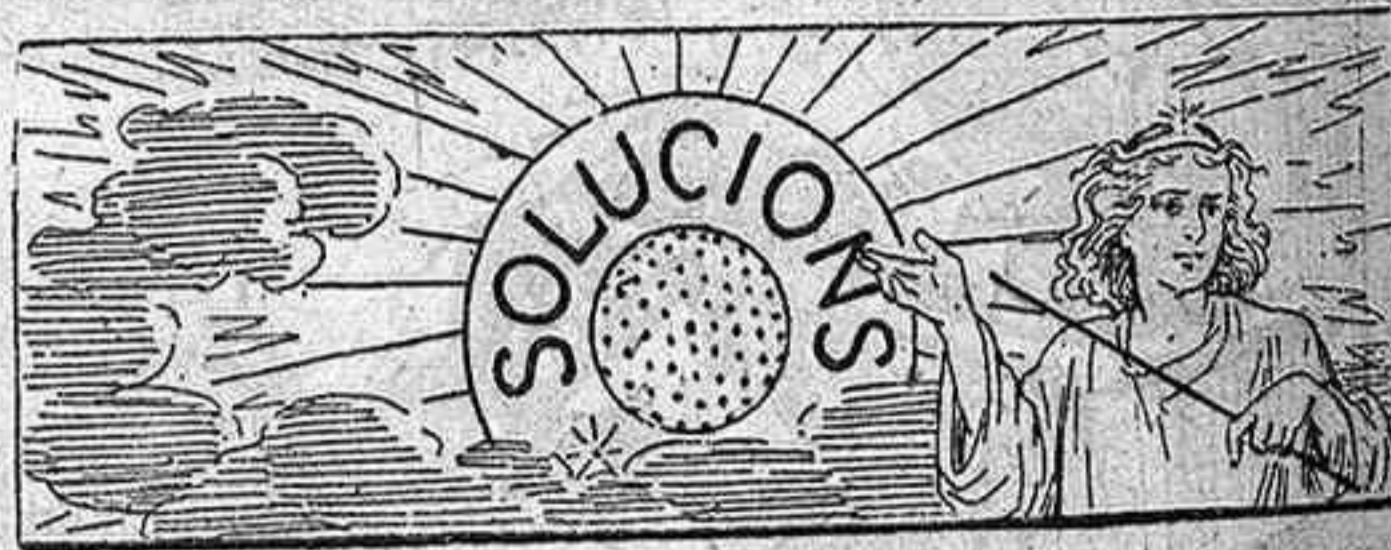
Quan se sent un foch al pit, quan el cor se queixa y plora... tot es trist, tot dona esglay, tot es lleig y tot trontolla.

Per un amor correspost ¡quants amors sense alegríal... Per cada aymant que somriu mil enamorats rabían...

¡Oh, quants cors predestinats per l'amor y la desgracia, son germans y riuen sols y pateixen sed y ganal...

Quí estima y es estimat y reb caricias y 'n dona y n'el ser que 'l fa ditxós... ¡per ell existeix la gloria!

ANDRESITO

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Pro-me-ten-sa.
- 2.ª ANAGRAMA.—Llus-Ulls.
- 3.ª TARJETA.—La Resclosa.
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—RA MO NA
MO DES TA
NA TA LIA
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Manobre.
- 6.ª GEROGLÍFICH.—Com més tórtells més mollas.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

NOU
S
H
O
N
O
S

NOU
E
F
E
H
A
F
E
S

Acaba de sortir:

FENT MEMORIA

PER J. V. COLOMINAS

Un tomo . . . . . Ptas. 3

PERE ALDAVERT

PERE ALDAVERT

Cantant y fent la meva

D' ALTRES TEMPS

Un tomo. . . . . Ptas. 3 | Un tomo. . . . . Ptas. 3

O. y E. RECLUS

Novísima Geografía Universal

TOMO I = EUROPA

Un tomo . . . . . Ptas. 4

NARCISA FREIXAS

E. LABOULAYE

CANÇONS D'INFANTS

PARÍS EN AMÉRICA

Un tomo. . . . . Ptas. 3 | Un tomo. . . . . Ptas. 2

Apeles Mestres

S. Rusiñol

Apeles Mestres

ODAS SERENAS

La bona gent

SIRENA

NOVAS BALADAS

Un tomo. . . . . Ptas. 1 | Un tomo. . . . . Ptas. 1 | Un tomo. . . . . Ptas. 1

ESTÁN Á PUNT DE SORTIR:

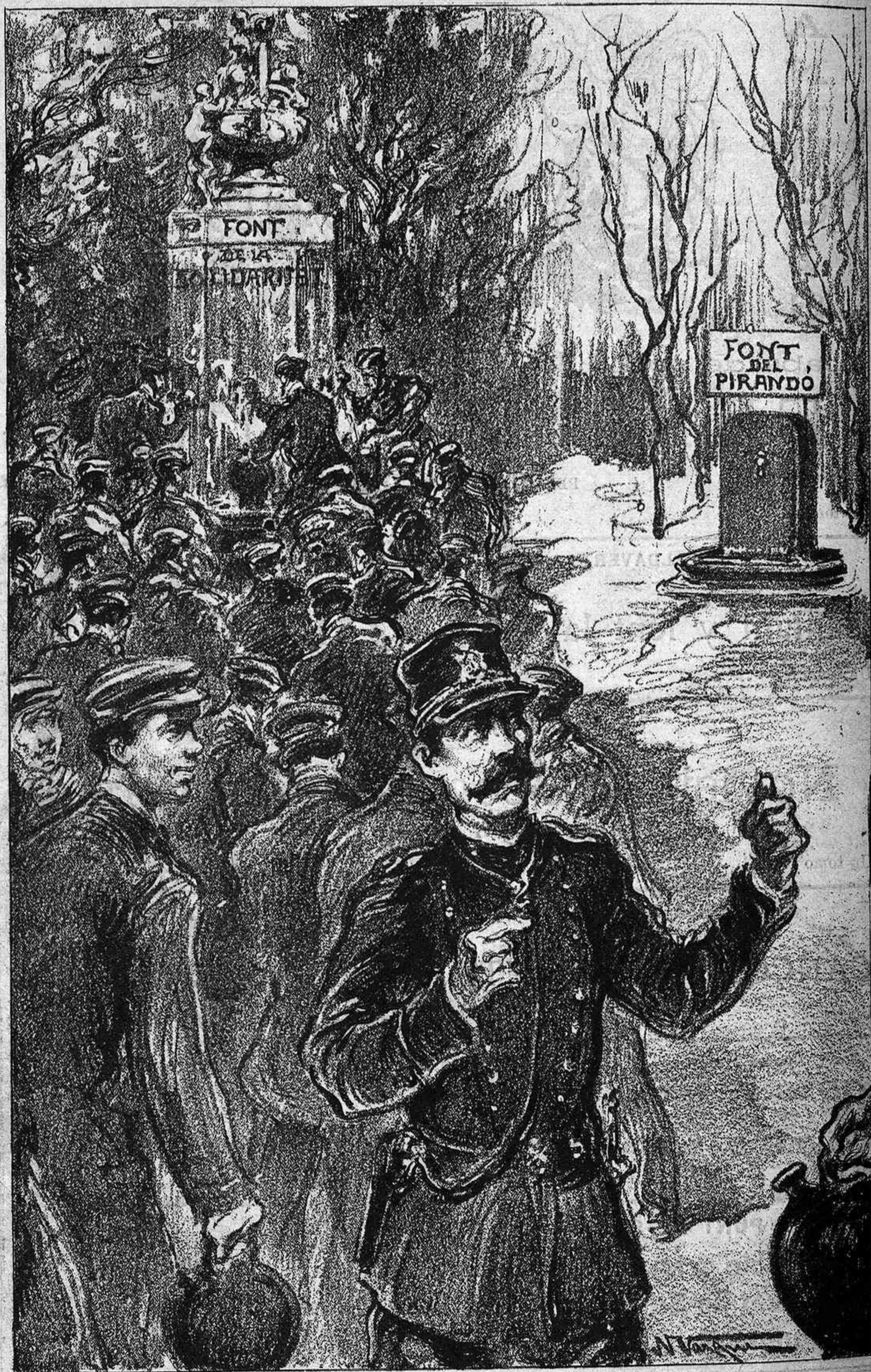
El poble gris, per Santiago Rusiñol . . . . . Ptas. 1

Estiuet de Sant Martí, per Apeles Mestres. . . . . » 1

L' Impenitent, per R. Ramón y Vidales . . . . . » 2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

¿QUI ES L' ÚLTIM?

—Para omplir en esta font me parece que ha hecho tart; hay molta chent. Lo mejor que puede hacer V. es irse á aquella, que hi estará bien ample.